

محاكمه يا مغالطه

رضا رئيسی

روزنامه نگار و تحليلگر سياسی

با گذر از سال های ابتدای انقلاب و قوام یافتن شکله حکمرانی، رقابت سیاسی میان کنشگران درون ساختاری، سر و شکل تازه ای به خود گرفت و برای دو دهه جناح چپ و راست در تعاریف سنتی با عناوین مختلف در برابر هم صف آرایی کردند و به رقابت پرداختند و هر کدام در برهه ای توانستند گوی سبقت را از رقیب بریايند. از اوایل و اواسط دهه ۸۰ هجری شمسی و تغییر و تحولات اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی و تکنولوژیک و عامیت یافتن کنشگری سیاسی در قالب های نوین، رسانه ای به تدریج آن تفکیک ناموشان دار دوقطبی رنگ باخت و شاهد بروز و ظهور نخله های تازه در سپهر سیاسی و رسانه ای کشور شدیم. طیفی از اصولگرایانی که خاستگاه راست سنتی داشتند، با چهره هایی به میدان آمدند که نه تنها سر آشتی و همنوایی و همراهی با اقطاب سنتی را نداشتند که خود را در نقطه مقابل آنان تعریف می کردند و علاوه بر جبهه گیری علیه طیف چپ سنتی یا اصلاح طلبان، موجودیت خود را در نفی و تخریب دیگران (ولو بزرگان و زعمای طیف منسوب به تبار خود) می دیدند. جریانی که مدعی انقلابی گری و اصولگرایی از نوع منزه و اصیل آن بود و دیگران را، حتی بزرگان و مؤسسان انقلاب را، منحرف از گفتمان و روایت خود از آرمان های انقلابی می دید و به جای رقابت متعارف و چارچوب مند و ارائه آراء و نظرات خود در وجه ایجابی، با رویکرد سلبی به تخریب و تخطئه و حذف و هدم رقا همت گمارد. اولین قربانیان این نگرش حذفی و سلبی بزرگان راست سنتی همچون آیت الله هاشمی، فستجان، علی اکبر ناطق نوری و حسن روحانی و در مراتب بعدی چهره هایی چون علی لاریجانی بودند که یکی پس از دیگری بزعم آنان از قطار انقلابیگری پیاده شدند. پیروزی محمود احمدی نژاد در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۴ بر پایه همین نگرش سلبی و دوقطبی سازی در برابر هاشمی، فستجانی ممکن و میسر شد و آنان همین الگورا با خود به انتخابات مجلس بردند و در جایی که به مدد نظرات استصوابی، دست و پای رقیب را بسته تر می دیدند؛ در چندین و چند انتخابات پیروزی یکطرفه را از آن خود کردند.

مسیر برای آنان هموار و مساعد پیش می رفت تا آنکه حسن روحانی با شعار تعامل سازنده با جهان، به یکباره صحنه معادله مطلوب آنان را به هم ریخت و طی چند هفته یک دهه تلاش آنان نقش بر آب شد. نکته اما آن بود که جریان تمامیت خواه حتی فرصت اندک تنفسی هم به روحانی و دولت متبوعش نداد و از همان روز اول با عزم جزم در برابر آن صف آرایی سیاسی و رسانه ای کرد. اما روحانی با برگ برنده ویژه اش یعنی محمد جواد ظریف توانست در کمتر از ۱۰۰ روز، گره کور پرورنده هسته ای را بگشاید و بعدتر توافق جامع هسته ای (موسوم به برجام) را حاصل کند و هر چه محافظه کاران داخلی و تندرو های خارجی کوشیدند، نقش بر آب شد و دست آنان خالی ماند. به رغم همه کار شکنی ها، دولت اول روحانی توانست به مدد برجام در همه شاخص های اقتصادی وضعیتی مطلوب و باثبات حاصل کند. نشان به آن نشان که در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۶ در یکی از پر مشارکت ترین انتخابات ادوار ریاست جمهوری با رای قاطع و خیره کننده سکن ریاست جمهوری را حفظ کرد. تندرو ها که می دیدند در شرایط عادی و متعارف رقابتی طرفی نخواهند بست و ره به جایی نخواهد برد، بر حجم تخریب و تخطئه و حملات لشکر سایبری خود افزودند. آمدن ترامپ و خروج یک طرفه او از برجام و سیاست فشار حداکثری وی نیز که دولت را در تنگنا قرار داده بود، برای این طیف تخریبچی و سلبی نگر بهترین فرصت را فراهم آورد

چهره روز

ترامپ: بوی تعفن برجام را پاک کردیم

گروه خبر: رئیس جمهور آمریکا در گفت وگویی تفصیلی با مجله تایم، به موضوع پایان جنگ در غزه پرداخت و ادعایی نیز درباره ایران مطرح کرد. به گزارش ایرنا، دونالد ترامپ در پاسخ به سوال مجله تایم مبنی بر اینکه حالا که توافق صلح غزه را نهایی کرده اید، چقدر به توافق عادی سازی روابط میان عربستان سعودی و اسرائیل نزدیک هستیم و چه چیزی باید اتفاق بیفتد تا آن توافق به خط پایان برسد؟ نیز گفت: فکر می کنم بسیار نزدیک هستیم. فکر می کنم عربستان سعودی پیش قدم خواهد شد. من احترام زیادی برای پادشاه قائلم و همان طور که می دانید، رابطه فوق العاده ای با او داریم، و فکر می کنم عربستان سعودی مسیر را به سمت پیمان ابراهیم (پیمان سازش میان اعراب و اسرائیل) رهبری خواهد کرد. «او در ادامه با طرح این موضوع که امروز شرایط راحت تر شده است، گفت: «ما تهدید ایران را داشتیم. برای همین است که من احترام زیادی برای آن چهار عضو اولیه قاتل هستم، چون آنها در شرایطی وارد پیمان شدند که تهدید ایران وجود داشت، فکر کنید، امارات متحده عربی، با علم به وجود آن تهدید وارد شدند، چون آن زمان ایران در اوج قدرت خود بود و آنها باز هم وارد شدند. من به آنها احترام می گذارم. حالا ما دیگر تهدید ایران را نداریم. دیگر هیچ تهدیدی نداریم.

تا در همه ابعاد کمپین تخریبی خود را پیش برند و صحنه را برای پیروزی خود مهیا کنند. آنان نیک می دانستند، تخریب چهره دولت مستقر موجب انفعال و قهر انتخاباتی و کناره گیری قشر خاکستری از صندوق رای می شود و فرصت ترک تازی و قبضه نهادهای انتصابی و انتخابی را فراهم می کند که چنین هم شد.

تندرو هایی که اکنون پروژه خالص سازی شان به سطح مطلوب رسیده و نتیجه بخش شده بود، در انتخابات مجلس دوازدهم به سمت وسوی حذف رقبای درون طیفی رفتند و علیه جریان قالیباف وارد عمل شدند تا از یک طرف، پروسه خود را هر چه بیشتر تکمیل کنند و از طرف دیگر، جست و گریخته و در لفافه حملات به محسنی اژه ای در رأس قوه قضائیه را هم شروع کردند. اما انتخابات ناگهانی و غیرمنتظره سال ۱۴۰۳ به یکباره همه چیز را دگرگون و نقشه طراحی شده آنان را دچار اعوجاج کرد. آنان که تا چندی قبل سودای فتح مطلق در سر می پروراندند، اکنون پس گشتی تکان دهنده را تجربه می کردند و البته، اینجابه پای ظریف و روحانی در شکل گیری شکست انتخاباتی در میان بود. دولت چهاردهم اگر می توانست، روند احیای سرمایه اجتماعی را آنگونه که در انتخابات تا حدی به آن نائل شده بود، محقق کند؛ تا حد زیادی پرورنده جریان خالص ساز را به پایگانی سپرده بود، به خصوص که در حین و پساجنگ ۱۲ روزه، تنزه طلبی و خاص پنداری این جریان مدعی هسته سخت قدرت را نیز بسیار مخدوش و بی اعتبار ساخته بود. این جریان اما پس از شوک اولیه انتخابات، به سرعت دست به کار شد و در وهله اولیه ژنرال های دولت چهاردهم را با بهره گیری از پتانسیل خود در قوه مقننه و فشار تبلیغاتی و رسانه ای از بدنه دولت جدا کرد و هم اکنون هم استیضاح چند وزیر را در دستور کار دارد. این جریان در وهله بعد، از فرصت حمله ددمنشانه رژیم صهیونیستی و همراهی آمریکا و حمایت اروپایی ها نهایت استفاده را به عمل آورد تا هرگونه رویکرد تعاملی امکان بهره گیری از روندهای دیپلماتیک را به مثابه ذنب لا یغفر معرفی کند و امکان ابتکار دیپلماتیک را با جوسازی سنگین مسدود سازد تا مبدا تجربه تلخ دولت یازدهم و برجام تکرار شود. برای محکم کاری آنان به بهانه اجرایی شدن مکانیسم ماشه توسط تروئیکای اروپایی که اقدامی بر خلاف مفاد برجام و در قالب روندی غیر قانونی انجام پذیرفت و از طرف دیگر با بازگشت قطعه نامه های دست پخت دوران زمامداری چهره های شاخص این جریان، آنان در سیل توجه افکار عمومی قرار می گرفتند: کمپین رسانه ای تمام عیاری علیه ظریف به راه انداخت و انواع و اقسام اتهامات را علیه او مطرح ساختند تا ظریف را به گوشه رینگ ببرند و اذهان عمومی را از روند و مسیر طی شده در پرورنده هسته ای و نقش و جایگاه افراد منسوب به آنان از این جریان به دور دارند. در دیگر سو، خالص سازان در روزهای اخیر کمپین محاکمه ظریف و روحانی را به راه انداخته اند و مانور رسانه ای گسترده ای روی آن می دهند. خالص سازان نیک می دانند یاری رقابت و طرح ادله و استدلال و توجیه عملکردی و تدوین استراتژی در وجه ایجابی را نداشته و ندارند و از این رو، مانند همیشه با رویکرد حذفی و تخریبی به سراغ رقبای سیاسی می آیند و از طرف دیگر، به زعم خود، بر قوه قضائیه نیز فشار وارد می کنند.

البته، رقابت و نقد و مخالفت از حقوق بدیهی شهروندی است؛ اما او رهنمایی، تمامیت خواهی و نگاه حذفی در هیچ قالب متعارف کنش سیاسی و رسانه ای به ثبات سیاسی و جایگاهی رهنمون نمی شود. باز تکرار ادعاها یا مطالبات شاذی نظیر محاکمه چهره هایی چون ظریف و روحانی هم نه به گویندگان آن و جاهت می دهد و نه گره از کار رقابت سیاسی می گشاید. شاید این جریان باید یاد بگیرد که به جای دوپینگ و فرار از رقابت منصفانه، با بازتعریف درست نقشه راه و استراتژی عملیاتی و تدوین مانیفست گفتمانی از مسیر درستش برای نیل به قدرت اقدام کند تا آنکه همیشه از مسیر حذفی و سلبی به دنبال فتح گام به گام قدرت باشد.

تیتريک

HEADLINE ONE

۲

گزارش يك

عکس: khamenei.ir

رهبری در دیدار دست اندرکاران همایش بین المللی علامه میرزای نائینی:

نائینی به تشکیل حکومت اسلامی بر پایه ولایت اعتقاد داشت

آن حمایت کردند در واقع حمایت از برقراری حکومت عدالت و رفع استبداد بود و با آنچه انگلیسی ها در ایران به نام مشروطه ایجاد کردند که به اختلافات و وقایعی همچون به دار کشیدن مرحوم شیخ فضل الله نوری منتهی شد، متفاوت بود». ایشان در تبیین اندیشه سیاسی علامه نائینی گفتند: «ایشان یک نقطه شخصیت استثنائی دارد که هیچ کدام از مراجع اخیر ما این نقطه را ندارند و آن مسئله سیاسی است؛ آن به اصطلاح اندیشه سیاسی است. اندیشه سیاسی غیر از گرایش سیاسی است. بعضی ها گرایش سیاسی داشتند. مرحوم آقای آخوند، مرحوم آیت الله مازندرانی و دیگرانی که بودند، اینها گرایش سیاسی داشتند. آن وقت حتی در بین طلبه ها گرایش سیاسی وجود داشت. علت هم این بود که مطبوعات مصر و شام و مانند اینها می آمد نجف در کتابخانه ها، آن مطبوعات هم تحت تأثیر سیدجمال و محمد عبده و مانند اینها بودند و حرف های ناموطح می کردند. این مرحوم آقا نجفی قزوینی نقل می کند در خاطراتش، آدم می بیند که آنجا طلبه هایی که گرایش سیاسی داشتند، زیاد بودند. در بین علما هم بودند که گرایش سیاسی [داشتند]. اما گرایش سیاسی، علاقه سیاسی، حتی حرف زدن سیاسی، یک حرف است، اندیشه سیاسی یک حرف دیگر است. آقای نائینی اندیشه سیاسی داشت، فکر سیاسی داشت. این تنبیه الامة واقعا مظلوم واقع شده. خدار حمت کند مرحوم آقای طالقانی را که این کتاب را تجدید چاپ کردند و الا آن چاپ قبلی این کتاب که شنیدیم معروف است که جمع کرده بودند آن یک چاپ خیلی منقطع عقب مانده ای بود.

گزارش دو

پزشکیان در سفر به آذربایجان غربی خبر داد:

اجرای برنامه جامع احیای دریاچه ارومیه

هزار مگاوات نیروگاه بادی، حدود ۴۰ هزار مگاوات نیروگاه خورشیدی و نزدیک به ۸ هزار مگاوات نیروگاه سیکل ترکیبی در مراحل مختلف اجرا قرار دارد و تحقق این پروژه ها می تواند سهم بزرگی در تأمین انرژی پایدار کشور داشته باشد. »

▼ عذرخواهی از مردم برای مشکلات

پزشکیان در بخش پاییانی صحبت های خود، ضمن قدردانی از مردم و عذرخواهی به خاطر نارسایی ها و مشکلات اظهار داشت: «در وضعیتی قرار گرفتیم که با یکسری مشکلات مواجه هستیم. اما با تمام وجود تلاش می کنیم که این مشکلات را حذف کنیم. دشمن قادر با تمام قدرت آمده است تا اجازه ندهد که ما سر پای خود بایستیم اما ملت ایران با اتکاء به لطف الهی، مشارکت مردم و درایت مقام معظم رهبری با عزت و سربلندی از همه مشکلات عبور خواهد کرد و آینده ای روشن برای کشور رقم خواهد زد.»

▼ تفاهنامه های احیای دریاچه

در حاشیه دیدار پزشکیان با فعالان اقتصادی و سرمایه گذاران استان، چند تفاهنامه و قرارداد برای احیای دریاچه ارومیه با حضور رئیس جمهور به امضا رسید: تفاهنامه برنامه یکپارچه مدیریت پایدار منابع آب در حوزه دریاچه ارومیه، تفاهنامه اجرایی احیای دریاچه ارومیه، تفاهنامه همکاری در طرح احیای دریاچه ارومیه، تفاهنامه توسعه پلنترم دولوی دیجیتال در حوزه آبریز دریاچه ارومیه با هدف بهره گیری از دانش روز و فناوری هوش مصنوعی در مدیریت منابع آب و قرارداد اجرای سیستم آبیاری مدرن زیرسطحی و هوشمندسازی کشاورزی در شبکه آبیاری مهاباد به مساحت هزار هکتار با هدف کاهش ۶۰ درصدی مصرف آب.

▼ توان مالی انجام بعضی وعده های قبلی وجود ندارد

رئیس جمهور در نشست برنامه ریزی و توسعه استان با اشاره به ضرورت شناخت دقیق وضعیت کشور و برنامه ریزی بر مبنای واقعیت ها گفت: باید ابتدا موقعیت خود را در کشور بشناسیم، سپس مسیر حرکت را مشخص کنیم. کشور در شرایط سخت اعتباری قرار دارد؛ در دوران جنگ تا امروز، نظام بودجه ریزی ما با مشکلات مزمن روبه روبرو بوده است. مالیات ها به درستی اخذ نشده و اعتبارات مصوب نیز به طور کامل تخصیص نمی یابد. بنابراین هرکس وعده بدهد که همه کارها را می توان بدون محدودیت انجام داد، از واقعیت های اقتصادی کشور بی خبر است. پزشکیان تصریح کرد: «در موضوع آموزش، مدرسه سازی و توسعه زیرساخت ها، آنچه امروز پیش می رود عمدتاً با کمک مردم شکل گرفته است. ما مدارس را با همراهی مردم ساخته ایم، نه با بودجه دولتی، زیرا دولت منابع کافی ندارد. در برخی مناطق محروم بیش از هزار مدرسه و ۲ هزار فضای ورزشی با همت مردم ساخته

گروه خبر: بیانات مقام معظم رهبری در دیدار دست اندرکاران همایش بین المللی علامه میرزای نائینی، روز پنجشنبه در محل برگزاری این همایش در قم منتشر شد. آیت الله خامنه ای در این دیدار، علامه نائینی را از استوانه های رفیع علمی و معنوی حوزه کهن نجف خواندند و در بیان ابعاد شخصیتی ایشان گفتند: «از جنبه تخصصی، خصوصیت برجسته مرحوم نائینی، شاکله سازی در علم اصول بر مبنای نظم فکری و علمی و نوآوری های قوی و پرتعداد ایشان است». رهبری «ترتیب شاگردان برجسته» را از دیگر ویژگی های علامه نائینی برشمردند و خاطرنشان کردند: «خصوصیت برجسته دیگر که ایشان را در بین مراجع به شخصیتی استثنایی تبدیل می کند بر خورداری از اندیشه سیاسی است که در کتاب ارزشمند و مهجور «تنبیه الامة» انعکاس یافته است. آیت الله خامنه ای «اعتقاد به تشکیل حکومت اسلامی بر پایه ولایت در مقابل استبداد» را از ارکان اندیشه سیاسی علامه نائینی خواندند و افزودند: «بر اساس اندیشه سیاسی مرحوم نائینی، حکومت و همه مسئولان آن باید تحت نظارت ملی و پاسخگو باشند که لازمه آن تشکیل مجلس مبعوثان با برگزاری انتخابات به منظور نظارت و قانون گذاری است و اعتبار قوانین این مجلس نیز منوط به تأیید فقها و علمای برجسته دینی است». ایشان چارچوب مورد نظر علامه نائینی یعنی تشکیل حکومتی اسلامی و مردمی را به تعبیر امروزی «همان جمهوری اسلامی» خواندند و در خصوص علت جمع آوری کتاب «تنبیه الامة» به دست خود میرزای نائینی گفتند: «مشروطه ای که مرحوم نائینی و علمای نجف از

گروه خبر: رئیس جمهور روز پنجشنبه در ادامه سفرهای استانی خود به آذربایجان غربی رفت. مسعود پزشکیان که ارومیه را به عنوان یازدهمین مقصد سفرهای استانی خود انتخاب کرده بود، در جریان این حضور دیدارهایی با فرهیختگان، فعالان اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و شخصیت های دینی استان داشت. رئیس جمهور همچنین در نشست توسعه عدالت آموزشی و نشست برنامه ریزی و توسعه آذربایجان غربی نیز شرکت کرد. در جریان سفر رئیس جمهور بود و چند تفاهنامه و قرارداد در این خصوص با حضور پزشکیان به امضا رسید.

▼ به کارگیری ظرفیت های داخلی و جهانی برای احیای دریاچه

رئیس جمهور شامگاه پنجشنبه در یک گفت وگویی زنده تلویزیونی از ارومیه، به تشریح دستوردهای سفر خود به آذربایجان غربی پرداخت. پزشکیان گفت: «مجموعه ای از طرح ها و برنامه ها در آذربایجان غربی در حال شکل گیری است که با هم افزایی مدیران، کارشناسان و مردم، می تواند تحولات اساسی در مسیر توسعه استان ایجاد کند». رئیس جمهور با تأکید بر ضرورت پرهیز از وعده های غیرعملی اظهار داشت: «دولت وفاق ملی خود را متعهد می داند تنها وعده هایی را مطرح کند که امکان تحقق آن وجود دارد. خلف وعده گناه بزرگی است و دولت به مردم قول داده که گفتار و عملش منطبق بر صداقت باشد.» پزشکیان در پاسخ به پرسشی درباره برنامه های دولت برای احیای دریاچه ارومیه، با اشاره به تفاهنامه های متعدد میان استانداری آذربایجان غربی، دانشگاه های ارومیه و تبریز و نهادهای مردمی و بین المللی گفت: «برنامه های جامع در دست اجراست که در آن هم ظرفیت های علمی کشور و هم تجربیات جهانی از جمله همکاری با سازمان فائو مورد استفاده قرار می گیرد. کاهش محسوس بارندگی و تغییر اقلیم در سال های اخیر موجب افت منابع آبی در سراسر منطقه شده و لازم است نوع کشاورزی، الگوی آبیاری و شیوه اشتغال در این حوضه به صورت بنیادی بازطراحی شود تا روند احیای دریاچه به شکل پایدار تداوم یابد.» پزشکیان در پاسخ به پرسشی دیگر درباره جذب سرمایه گذاری و حمایت از نهضت اقتصادی شکل گرفته در استان، ضمن قدردانی از ابتکارات استانداری گفت: «دولت وفاق ملی جلسات منظم، با کارآفرینان، صادرکنندگان، فعالان اقتصادی و مدیران حوزه های نفت، گاز و معدن برگزار می کند تا موانع قانونی و اداری از مسیر تولید و صادرات برداشته شود.» او با اشاره به تشکیل کارگروه های تخصصی افزود: «مقرر شده است وزرا هر ماه گزارش عملکرد خود را درباره رفع موانع ارائه کنند و در صورت نیاز به اصلاح قوانین، موضوع در نشست سران سه قوه پیگیری شود.» پزشکیان با اشاره به برنامه های دولت برای توسعه زیرساخت های انرژی تصریح کرد: در آغاز فعالیت دولت، کشور با کمتری گسترده برق و گاز روبه رو بود، اما اکنون طرح های بزرگی در حوزه نیروگاه های خورشیدی، بادی و میسکل ترکیبی آغاز شده است. بیش از ۲